

Een beginnende caminoverslaving

Onderweg van Porto naar Santiago

Marc de Bruijn

Voor iedereen is er een eerste camino. Marc de Bruijn heeft niets met wandelen maar door zijn vriendin wordt hij op het spoor gezet. Samen lopen ze de Camino Portugués en het lijkt erop dat het niet de laatste tocht zal zijn.

Zo'n vijf jaar geleden leerde ik mijn huidige partner Pierrette kennen. Zij bleek het jaar ervoor in haar eentje de Camino Francés gelopen te hebben vanuit Saint-Jean-Pied-de-Port. Tot op dat moment was voor mij 'sport' altijd iets geweest met een balletje: voetbal, tennis, hockey, squash, golf, et cetera. Spiritualiteit was nog niet erg aan mij besteed. Niet dat ik geen interesse had, maar ik had me er tot dan weinig tijd voor gegund. Pierrette bleek veel interesse te hebben in het boeddhisme en dat trok mijn nieuwsgierigheid. Beetje bij beetje ben ik toegegroeid naar mijn eerste pelgrimsreis. Hockey en tennis werden door mijn maatjes verlaten voor golf, zodat ik tijd kreeg voor andere zaken. Met Pierrette ging ik wandelen, Dam-tot-Dam, Egmond, en vooral wandelingen in de duinen in Kennemerland – steeds zo'n kilometer of twintig.

Vorbereiding

Twee jaar geleden besloten we samen een camino te gaan doen. Het werd om diverse redenen de Camino Portugués, vanuit Porto naar Santiago, met name ook omdat onze tijd gelimiteerd was doordat we beiden nog fulltime werken. In de voorbereidingstijd hebben we matig geoefend qua lopen, ben ik zo'n 20 kilo afgevallen en hebben we ons vooral verheugd op deze reis.

Koninginnedag 2009 was het zover. We vertrokken rond lunchtijd vanaf Schiphol. Ach-

teraf merkwaardig dat we op geen enkele manier voor of tijdens de reis op de hoogte gebracht werden van het grote Apeldoorn-incident. Daar hoorden we pas later over in Portugal!

Met het boekje van Peter Brierley in de hand vertrokken we met prachtig weer om de goed met gele pijlen en schelpenbordjes aangegeven route te volbrengen. Ai, wat deed dat pijn aan het einde van de tweede dag, die voeten en die benen! We hadden beiden in de voorbereiding niet meer dan een dag gelopen, dus nimmer twee, laat staan 23 dagen achter elkaar ...

We hebben door het warme weer, 25-28 graden Celsius, en het feit dat onze rugzakken toch wat te zwaar waren, 12 respectievelijk 15 kilo, behoorlijk afgezien. Mijn schoenen bleken met de speciaal aangeschafte loopsokken toch te klein in deze warmte en Pierrette liep blaar op blaar. Allemaal te voorkomen, maar al doende leert men: je wordt vanzelf gestraft voor je niet al te perfect doordachte voorbereiding. Maar we waren al te blij dat we liepen. Ik zei vaak tegen Pierrette: 'Maak je over mij geen zorgen, jij gaat harder, maar ik ben een diesel en loop onverdroten voort en kom ook aan de finish.'

Negorijen

De Camino Portugués kunnen wij eenieder aanbevelen; half door Portugal, half door Galicië. Inderdaad, niet door Spanje, maar door Galicië. Ons viel op, dat met name op het traject Tui-Santiago de mensen zich eerst en vooral Galiciër voelen en pas daarna Spanjaard. Dat verklaart ten dele ook hun geringe kennis van het Duits, Frans en Engels. Zij spreken en lezen (alle lokale kranten zijn in het Galicisch) immers hun eigen taal en daarnaast

ook een 'buitenlandse' taal, Spaans. Ons viel daarnaast het grote verschil met Portugal op: andere mentaliteit van de mensen, veel meer in jou als toerist, pelgrimsganger, geïnteresseerd, ook in de cultuur van je land. Zelf ook open naar jou toe en vrijwel zonder uitzondering geïnteresseerd in wat er zoal in de wereld buiten hen omgaat.

De Spanjaarden die wij troffen op onze reis waren alleraardigst, maar daarentegen niet echt in die buitenlanders geïnteresseerd. Vooral het voetbal, op de overal tot in de kroegjes in de kleinste negorijen aanwezige grote flatscreens, kon niet vaak genoeg vertoond worden. En de drankkast, overal zie je 's ochtends vroeg de kleine boeren en buitenlui snel een borreltje of glas wijn achter over slaan. En niet te vergeten de gokkasten, die zelden een moment onbemand bleven. Er zijn natuurlijk ook overeenkomsten: de mensen zijn kleiner, vooral de Portugezen. Wat zie je bijvoorbeeld in Porto veel oude vrouwtjes, keurig gekleed, van ongeveer 1.50 meter!

In Galicië zie je andere Spanjaarden dan de gebruikelijke mediterrane types, namelijk met blauwe ogen en blond haar, een voortvloei uit de oude mix met de Kelten. Opvallende overeenkomsten in de culinaire sfeer: veel lekkere visjes, zowel rode als witte wijn uit de streek, steeds zeer betaalbaar en heerlijk. Je komt niets tekort. Wat ons ook opviel was dat werkelijk overal tot in het kleinste cafeetje in het kleinste gehucht, heerlijke koffie wordt geserveerd tegen een schappelijke prijs.

Een verlate pelgrim

Een merkwaardig incident deed zich voor in Spanje. Na een pittige dag bereikten we de *hostal* Brialllos. Deze in een oud schoolgebouwtje gevestigde *hostal* bleek, in tegenstelling tot hetgeen in onze uitgave van het Brierley boekje (2005) stond, gerenoveerd en een prima verblijf te bieden met goede douches en een

Porto aan de Douro. Foto: Tieleke Huijbers

keuken. Daar kun je dan gebruik van maken als je etenswaren of een soepje bij je hebt, wat niet het geval is.

Een winkeltje in de buurt was ook niet te vinden en een kroegje of restaurantje evenmin. De volgende dag bleek, dat er toch op 2 à 3 kilometer afstand wel iets te vinden was geweest, maar dat stond nergens aangegeven. Goede raad leek duur, maar de oplossing was dichtbij: een Spaans echtpaar dat we al eerder tegen waren gekomen, bood ons de helft van hun overgebleven proviand aan, en zo deelden we samen een stokbrood en twee blikjes sardientjes, hetgeen bijna een bijbels tafereel opleverde.

Die avond gingen we, zoals gebruikelijk, rond half tien het mandje in. Een uurtje later, het was inmiddels donker, hoorden we gehoest en gescharrel; er was nog een 'verlate' pelgrim gearriveerd. 's Nachts bleek de man zo te horen een pittige longaandoening te hebben, want hij bleef maar blaffen en hoesten. Iedereen had een slechte nacht.

De volgende dag, rond half zeven, stond hij als eerste buiten een sigaret te roken in zijn onderbroek ... Hij sprak slechts Spaans en ging, nadat alle andere aanwezigen zo rond acht uur vertrokken, terug zijn bed in. Intussen had hij de meest vreselijke hoest- en proestgeluiden

voortgebracht en dat ging gepaard met smerig gespuug, gewoon op de grond.

Het bleek om een junk te gaan, waarvan er meerdere blijkbaar gebruik maken van de hostals. Controle op de verder onbemande hostals is er 's avonds een halfuurtje, voor het afstemmen van de *credenciales*, en zij, die daar op uit zijn, omzeilen die eenvoudig door later aan te komen.

Enfin, we hadden die dag weer volop stof om met elkaar dit soort situaties door te nemen, ook beïnvloed door de angst voor Mexicaanse griep, en vervolgden ons pad. Een wat mindere ervaring rijker, maar dat mocht de pret niet drukken, want per saldo is zo'n camino een waar feest voor een mens. De verstillings, het herwaarderen van natuur en cultuur, de kameradschap die je letterlijk de gehele dag ervaart als je samen oploopt, al zit er vaak 100 meter of meer tussen, want de een loopt wat sneller dan de ander. Het is allemaal zo de moeite waard dat je, Santiago naderend, al snel met elkaar gaat praten over 'wanneer doen we een volgende camino' of iets vergelijkbaars, het lopen werkt namelijk verslavend!

Eenvoud

Terugkijkend, als oprechte amateur in deze, smaakt alles naar meer: de kennismaking met de andere pelgrims, de intense beleving van de reis, het landschap en de mensen die je lokaal ontmoet: het is absoluut een feest.

We herinneren ons bijvoorbeeld die ene Portugese B&B-houdster, Fernanda in Vitorino dos Piaes, die haar deur wagenwijd voor ons openzette, nadat we onze moeilijkste etappe hadden gelopen. Pierrette kon niet meer, was al vier keer gaan zitten om uit te puffen, en onze gids vermeldde, dat die etappe 34 kilometer was, tenzij je het geluk had bij die ene boerderij na 20 kilometer te kunnen overnachten. En wij arriveerden daar laat, rond half zes, en moesten er niet aan denken nog eens 14 kilometer

te moeten lopen! Het geluk was met ons. Ze hadden nog geen gasten en bleken zeer gastvrij: 'Je hoeft niets te vertellen: ga eerst maar een uurtje slapen, daar is je kamer, met douche, we eten rond half negen ...'

Rond twaalf uur die avond gingen we slapen, na een fantastische avond met een viergangendiner, heerlijke lokale wijn, en met de gehele familie, kinderen erbij, aan tafel. Zij bleek postbode, hij opticien in een naburig dorp. Beiden zeer geïnteresseerd in onze roots. De avond vloog om en was zeer amusant.

Die mensen wil je gewoon nog eens terugzien en je zou ze wat graag in Nederland een mooie ontvangst willen bieden. Wie weet komt het er nog eens van. Dit soort ervaringen zal menigeen kunnen vertellen. Ze illustreren het avontuurlijke karakter van zo'n tocht. Ook al ben je goed voorbereid, je weet nooit precies wat de dag zal brengen.

Onze ervaringen samenvattend: fantastische reis, doen! En daarna zul je er steeds met een enorm genoegen naar terugkijken en terugverlangen. Voor ons betekent het zeker dat we jaarlijks of eens per twee jaar een vergelijkbare tocht willen gaan lopen. Volgend jaar Pieterpad? Maar ook Assisi-Rome, de Camino Ingles en de Camino del Norte spreken ons aan. Wie weet nog eens een ander continent.

We liepen niet om geloofsredenen, ook al is de mis in Santiago om twaalf uur op de dag na aankomst een warm bad. Niet om de sportieve prestatie, ook al vonden we het achteraf pittig en denken we wel eens: hebben wij dat gedaan? Maar we liepen voor het verdiepen van onze relatie, het samen opbouwen van een verleden, voor het ervaren van de pure eenvoud van het geluk in het leven, het ervaren van het zijn, dat een eenvoudig leven het kenmerk van het ware is, dat een onbekende gast zo gastvrij behandeld kan worden, dat een eenvoudig maal alles is wat je hoeft, dat geluk zo dichtbij is en dat je je hele leven moet blijven leren. Prachtig! ●

De pelgrim

Duizend gedachten en vaak niet één,
die blijvend bezit neemt van zijn geest.
Eén doel slechts heeft de pelgrim: gaan,
zijn bestemming ligt altijd achter de horizon.
Alleen de zorg voor het dagelijks bestaan:
wat eet ik, waar slaap ik? houdt hem doorgaand bezig.
Hij is samen met de miljoenen, die voor hem gingen,
deel van een leger en toch weer elke dag alleen.
En als hij eind'lijk Santiago ziet,
blijkt dat hij verder moet.
Maar dan met zijn herinnering;
duizend gedachten.

Middelburg,
Jan Versloot